

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 474/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Allianz – Slovenská poisťovňa, a.s.**, Pribinova 19, Bratislava, IČO 00 151 700, zastúpenej advokátom JUDr. Davidom Vöröšom, Landererova 8, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/13/2024 z 26. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. júna 2025 sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktorého zrušenia a vrátenia veci najvyššiemu súdu sa domáha spoločne s náhradou trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka (žalobkyňa) sa proti žalovanej domáhala zaplatenia sumy 2 026,03 eur z titulu nároku na zaplatenie storno provízií, a to na podklade zmluvy o obchodnom zastúpení zo 6. augusta 2019 (ďalej len „zmluva“).
3. Okresný súd Michalovce vydal platobný rozkaz č. k. 30Cb/13/2021-38 z 24. mája 2021, proti ktorému podala žalovaná odpor, argumentujúc neplatnosťou zmluvy z dôvodu jej nepodpísania osobami, ktoré mohli za sťažovateľku konať.
4. Okresný súd následne nariadil pojednávanie na 19. november 2021, ktorého sa sťažovateľka nezúčastnila a svoju neprítomnosť neospravedlnila a nepožiadala o odročenie pojednávania. Z vykonaného dokazovania okresný súd dospel k názoru, že zmluvu podpísali riaditeľ odboru

internej siete a regionálna riaditeľka odboru internej siete, pričom zo zápisu z obchodného registra vyplynulo, že za sťažovateľku v čase uzatvorenia zmluvy konali a podpísali vždy dvaja členovia predstavenstva spoločne alebo jeden člen predstavenstva spolu s prokuristom, alebo dvaja prokuristi. Okresný súd na podklade údajov z obchodného registra uzavrel, že riaditeľ odboru internej siete a regionálna riaditeľka odboru internej siete, ktorí zmluvu podpísali, nemali oprávnenie za sťažovateľku konať, čo bolo dôvodom zamietnutia žaloby pre jej neplatnosť podľa § 40 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka. Okresný súd akcentoval, že sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno a nepredložila žiadny dôkaz o oprávnenosti osôb, ktoré za sťažovateľku podpísali zmluvu konať v jej mene (rozsudok okresného súdu sp. zn. 30Cb/13/2021 z 19. novembra 2021).

5. Rozsudok okresného súdu z 19. novembra 2021 bol potvrdený ako vecne správny rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Cob/59/2022 z 31. júla 2023.

6. Dovolanie sťažovateľky podané podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (vada zmätočnosti) bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka argumentuje arbitrárnosťou odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. V konkrétnostiach dôvodí, že konštatovanie najvyššieho súdu o povinnosti sťažovateľky preukázať platnosť zmluvy extrémne vybočuje z medzí rozumného a prípustného výkladu relevantných právnych noriem, najmä v kontexte skutkových okolností prípadu.

8. V samotnej žalobe boli uvádzané skutkové tvrdenia o uzavretí zmluvy v súlade so zákonom, pričom prílohou bola samotná zmluva. Tým sťažovateľka uniesla dôkazné bremeno o existencii zmluvy. Skutkové tvrdenia o neplatnosti zmluvy uviedla žalovaná, ktorá z toho odvodzovala pre seba priaznivé dôsledky, a preto bolo jej povinnosťou podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi.

9. V závere poukazuje sťažovateľka na nález ústavného súdu vydaný vo veci sp. zn. I. ÚS 242/07, v ktorom bolo zdôraznené, že základným princípom uplatňovaným pri posudzovaní zmlúv je uprednostnenie výkladu, ktorý vedie k platnosti zmluvy. Ústavne nekonformná je preto prax, podľa ktorej všeobecné súdy preferujú výklad vedúci k neplatnosti zmluvy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti odôvodnenia najvyššieho súdu dotýkajúceho sa otázok unesenia bremena tvrdenia a bremena dokazovania zo strany sťažovateľky, ktoré boli preskúmané dovolacím súdom v rámci namietanej vady zmätočnosti.

11. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

12. V napadnutom uznesení najvyšší súd nevidel vadu zmätočnosti v nedostatočnosti odôvodnenia ku kardinálnej otázke týkajúcej sa (ne)unesenia dôkazného bremena zo strany sťažovateľky. Ústavný súd, berúc do úvahy predovšetkým odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré spoločne s rozsudkom odvolacieho súdu tvoria jeden celok, konštatuje ústavnú udržateľnosť záveru najvyššieho súdu o tom, že bolo povinnosťou sťažovateľky navrhnúť dôkazy na preukázanie platnosti zmluvy, keďže z nej vyvodzovala pre seba žalobou uplatnené právo.

13. Ústavný súd už zdôraznil, že ustálenie skutkového stavu a uvedenie rozhodujúcich skutkových tvrdení v civilnom konaní je vyhradené výlučne procesnej aktivite sporovej strany (tzv. prejednávacia zásada). Úspech procesnej strany je aj v tomto prípade definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňu nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednacej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha (I. ÚS 24/2019).

14. Už v odpore proti platobnému rozkazu žalovaná vzniesla námietku neplatnosti zmluvy z dôvodu, že túto nepodpísali osoby oprávnené v mene sťažovateľky konať. Tvrdenie žalovanej, ako to vyplýva z rozsudku okresného súdu z 19. novembra 2021, bolo podporené dôkazom údajov vyplývajúcich z verejne dostupného obchodného registra (bod 4 tohto uznesenia).

15. Za týchto okolností sa bremeno dokazovania presunulo logicky na sťažovateľku, ktorú v snahe preukázať dôvodnosť ňou uplatňovaného nároku zo zmluvy zaťažovala povinnosť navrhnúť dôkaz o platnosti tejto zmluvy, *ergo* o oprávnenosti osôb podpisujúcich zmluvu za sťažovateľku konať. Sťažovateľka uvedené mohla urobiť tak, ako to konštatoval dovolací súd, už vo vyjadrení k odporu podanému žalovanou alebo kedykoľvek až do pojednávania, ktoré sa uskutočnilo 19. novembra 2021. Sťažovateľka tak neurobila a nepostupovala starostlivo a obozretne, keď sa na nariadené pojednávanie nedostavila a nepožiadala ani o jeho odročenie z dôležitých dôvodov. Je preto logické, že následkom takéhoto procesného stavu bolo zamietnutie žaloby zo strany súdu prvej inštancie (potvrdené rozsudkom odvolacieho súdu) pre neunesenie dôkazného bremena, ktoré prešlo na sťažovateľku po tom, ako ho úspešne uniesla žalovaná.

16. Argumentácia súdu prvej inštancie (bod 4 tohto uznesenia), s ktorou sa stotožnil odvolací súd, zrozumiteľne a jednoznačným spôsobom odôvodňuje záver o neunesení dôkazného bremena sťažovateľky ako žalobkyne. Z citovanej časti odôvodnenia rozsudku okresného súdu z 19. novembra 2021 vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia týkajúca sa kardinálnej procesnej otázky unesenia dôkazného bremena je koherentná a nezakladá extrémny rozpor s účelom a podstatou tohto procesného inštitútu. Tieto skutočnosti vylučujú záver o tom, že došlo k procesnému sankcionovaniu sťažovateľky neúspechom vo veci a k prípadnému nezákonnému presunu zodpovednosti za neúspech zo žalovanej na sťažovateľku.

17. Uvedené predbežné závery viedli ústavný súd k záveru o tom, že skutočnosti, ktoré sťažovateľka uvádza v ústavnej sťažnosti, neindikujú arbitrárnosť rozhodnutia dovolacieho súdu k otázke unesenia dôkazného bremena o platnosti zmluvy, z ktorej bol odvodzovaný nárok, a neumožňujú prijať záver, že v napadnutom uznesení najvyššieho súdu k namietanej vade zmätočnosti došlo k takým pochybeniam, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré

by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Pokiaľ najvyšší súd vychádzal z premisy, podľa ktorej sťažovateľka ako žalobkyňa nepredložila žiaden dôkaz o oprávnenosti osôb, ktoré zmluvu podpísali, za sťažovateľku konať, či už formou poverenia, alebo inak, a nereagovala na odpor žalovanej a ani sa nedostavila na nariadené pojednávanie, aj keď bola riadne predvolaná, kde mohla na tvrdenia žalovanej reagovať, je ústavne udržateľný záver o tom, že neunesla procesné a dôkazné bremeno. Dostatočnosť odôvodnenia meritórnych rozhodnutí vydaných vo veci konajúcimi súdmi o neunesení dôkazného bremena sťažovateľky je zároveň dostatočným podkladom pre ústavnú udržateľnosť odmietnutia dovolania podaného sťažovateľkou pre namietanú vadu zmätočnosti.

19. Už len pre úplnosť ústavný súd konštatuje, že argumentácia rozhodnutím ústavného súdu (bod 9 tohto uznesenia) je irelevantná, keďže sa týka otázky (ne)platnosti zmluvy na podklade výkladu jednotlivých ustanovení zmluvy, nie však otázky unesenia dôkazného bremena pri uplatňovaní tzv. prejednávacej zásady v civilnom sporovom konaní (nosná otázka tu prejednávanej veci).

20. Keďže z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd hodnotí námietky sťažovateľky o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako zjavne neopodstatnené, čo je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu